

Kagmanden på nødpengesedler

I det land der ligger mellem Kongeå og Elben findes endnu fem Kagmænd, eller Roland, som han hedder på tysk. De tre er af træ - Tønder, Flensborg og Meldorf - og de opbevares på de lokale bymuseer; de to er af sten - Bad Bramstedt og Wedel - og de er opstillet på de respektive markedspladser. Kagmændene fra Tønder, Bad Bramstedt og Wedel er afbildet på pengesedler fra de nævnte byer. I 1699 fandt man en stor egestamme i Tinglev, den var så tung, at der skulle otte

mand til at løfte den. Den blev slæbt til Tønder, og ifølge kæmnerregnskabet fra 1699 fremgår det, at en billedskærer formede stammen til en mand, ikklædt en gottorpsk bøddelsuniform, sværdet og andet "gehæng" blev lavet af smedemester Anthon Albers, Tømrermester Niels Martens opstillede en mandshøj søjle - "en Kaak" - på Lilletorv, den blev figuren stillet op på, og en malermester fra byen malede og udstafferede den. På torvet skulle kagmanden stå som et symbol på lov og ret i torvehandelen. Overtrædelser var for eksempel småtyverier eller uærlige mål og vægte. Synderne blev så straffet med en gang offentlig prygl foran kagmanden. Kagmanden blev senere fjernet fra torvet, han tilbragte mange år på Rådhusets loft, Senere kom han til Taulowmuseet i Kiel, hvorfra han i 1920 kom tilbage til museet i Tønder.

Medlemsblad for:
**Numismatisk Forening
for Nord- og Sydslesvig**

Redaktion/ Kommission:

Jens Madsen
Jørgensby 14
6310 Broager
jensmadsen@moneta.dk

Tlf.: 74 44 95 63

Gengivelse af artikler kun
efter indhentet tilladelse
og med kildeangivelse.

Formand:

Henning Kjær
Kærmindevej 17
6400 Sønderborg.
Tlf.: 74 43 34 82

Fakjaer@mail.tele.dk

Brevbud:

Ved brevbud betales 3% i
salær og evt. porto.

Faste brevbud skal være
fremme dagen før auktionen.

Modtages af
H. C. Deele
Genner Bygade 29
6230 Røde Kro
Telefon 74 66 49 50
hansdeele@bbsyd.dk

Oplag: ca. 130 stk.

Foreningens vedtægter kan
altid rekvireres hos
formanden.

www.nfns.dk

Tryk: Langenberg
Sønderborg

På en tavle på fodstykket fortæller Roland sin historie, bl. a, nævner han, at han er den eneste kagmand i Danmark. På pengesedlen står - i oversættelse - Som symbol på ret og retfærdighed, gælder Roland i den gamle og nye tid.

Roland var ridder i kejser Karl den Stores hær, da denne i årene omkring 800 kæmpede med maurerne i Pyrenæerne. Roland faldt ved Roncesvalles 778.

Senere blev denne ridderskikkelse symbol på den ærlige handel i Nordtyskland.

Bad Bramstedt og Wedel var tidligere vigtige markedsbyer, Bad Bramstedt

ligger, hvor hovedvejene København-Kiel-Altona skærer vejen Lübeck -

Itzehoe. Markedspladsen i Bad Bramstedt er den næststørste i Holsten - 1,75 ha. - I den ene side står en sokkel, der bærer en 2,40 meter høj sandstensfigur.

Den er udstyret som en skægget romersk kriger. Højre hånd bærer et løftet sværd, venstre hånd holder et skjold, der bærer Christian den V. s navnetræk.

Den oprindelige Roland var en træfigur, der 1693 erstattedes med sandstensfiguren, der siden er ændret flere gange.

Bag figuren ligger det gamle "Kavalerhus", et porthus til et tidligere slot. Kavalerhuset skænkede Christian IV, til sin tredje dronning Wiebke Kruse, en bondedatter fra Bramstedt.

Wedel ligger, hvor Jyske Hærvej fra Viborg over Jelling, Dannevirke og Itzehoe ender ved Elben vest for Altona. Roland-figuren der også står på en sokkel, er af sandsten. Den er fra 1558, er 4,60 meter høj.

Figuren forestiller kejser Karl den Store, udstyret med krone, sværd og rigsæble. Kejseren havde i 804 givet Wedel markedsrettigheder.

Karl Lund.

Bragt i blad nr. 5-1986

10 10 10 10 10

Zehn

Einlösung erfolgt d.d. Sachkasse. 07898

Fi

Wart

Wart

10
10
10

10
10
10

Gültig bis
1 Monat nach
Aufruf in den
hiesig. Zeitungen

Gyldig indtil
1 Maaned efter
Bekendtgørelse
i hervedende Avises

Tondern 10. Febr. 1920 Magistrat Paulsen

10 10 10 10 10

Medlemssalg nr. 452
tirsdag den 8. november 2016

Nr	Me dl		Kons	Opr. Pris
		Sedler		
1	38	DK Broager 10 pf. Si. 18	0	30
2	38	DK Gråsten 1 mark Si. 32A	0	35
3	38	DK Rødning 50 pf. Si. 76A	0	35
4	38	DK Sønderkov 1 mark med rand skrift Si. 99	0	65
5	38	DK Tinglev 2 stk. 50 pf. Si. 100A + 100D	0	30
6	38	D. 5 forskellige notgeld	0	25
7	38	D. 5 forskellige notgeld	0	25
8	38	D. 5 forskellige notgeld	0	25
9	115	D 10 forskellige notgeld	Lot	10
10	39	DK 10 kr 1977 B2771B Si139	0	13
11	39	DK 100 kr 1978 A8781D Si142	0	175
12	39	DK 100 kr 1988 D6882G Si142	0	130
13	39	D 10 forskellige notgeld	Lot	10
14	125	DK Sønderborg 10 pf 15.05.17 Si92A	01	60
15	125	DK Sønderborg 50 pf 15.05.17 Si93A	1	10
16	125	D 12 forskellige notgeld	Lot	12
17	125	D 10 forskellige notgeld	Lot	10
18	125	D 10 forskellige notgeld	Lot	10
19	125	D 10 forskellige notgeld	Lot	10
20	125	D 10 forskellige notgeld	Lot	10
21	125	D 10 forskellige notgeld	Lot	10
22	125	D 10 forskellige notgeld	Lot	10
23	125	D 10 forskellige notgeld	Lot	10
24	125	D 10 forskellige notgeld	Lot	10
25	125	D 10 forskellige notgeld	Lot	10
26	125	D 10 forskellige notgeld	Lot	10
27	125	D 10 forskellige notgeld	Lot	10
28	125	10 forskellige sedler (9 x nødsedler fra Belgien, Frankrig, Østrig)	Lot	10
		Mønter		
29	38	Færøerne 5 øre 1941	1++	45
30	38	DK 2 øre 1875	1-1+	60
31	38	DK 25 øre 1919	0	50
32	38	DK 1 jubilæum 1906	0	80
33	38	DK 1 jubilæum 1912	0	85

34	38	DK 1 jubilæum	1945	0	65
35	38	DK 1 jubilæum	1960	0	45
36	38	DK 2 øre Fængselsvæsenets	1949-1973	1+	30
37	38	DK 10 øre Fængselsvæsenets	1949-1973	1+	30
38	38	DK 25 øre Fængselsvæsenets	1949-1973	1+	30
39	38	DK 100 øre Fængselsvæsenets	1949-1973	1+	75
40	38	DK 200 øre Fængselsvæsenets	1949-1973	1+	50
41	39	DK 10 kr 1913 guld		0	940
42	39	DK 20 kr 1915 guld		0	1875
43	39	Guld dukat Lille havfrue 9,50 g 900/1000		Proof	1900
44	39	Guld dukat J.F. Kennedy 3,50 g 900/1000		Proof	680
45	39	DK ½ sk 1838 Si15		1	10
46	39	DK 16 SK 1857 Si11		1	14
47	39	DK 5 stk. Skillings mønter		Lot	20
48	39	DK 2 sk 1836 ridset Si119		1+	20
49	39	DK 2 kr 1925,26,53		Lot	14
50	39	DK 1 sæt prøvemønter 1 kr 1990, 2 kr 1990 GP46, 47		01	135
51	39	Letland 20 santimi 1922, 50 santimi 1922		Lot	10
52	39	DK 6 stk værktøjstegn Danfoss		Lot	30
53	39	DK Holm 5 stk papir mærke "1 Fl. Mælk"		0	15
54	39	DK 2 stk poletter Statsfængsel Vridsløselille		0	14
55	39	DK 1 sk 1813		1	10
56	39	DK 1 sk 1867		1++	20
57	39	DK 1 sk 1860 Si9,2		1+	18
58	39	DK 1 kr 1940		1++	16
59	39	DK 2 øre 1883		1	12
60	39	D 25 pf 1910A		1+	12
61	39	Belgien 4 stk sedler		Lot	h.b.
62	182	DK 500 kr 2008 Dannebrog		Proof	550
63	182	DK 200 kr 1000 års mønt		Proof	250
64	182	DK 200 kr Joakims bryllup		Proof	250
65	182	DK 200 kr Margrethe 50 år		Proof	250
66	182	DK 200 kr Jubilæum 25 års regering		Proof	250
67	182	DK 500 kr Margrethe 70 år		Proof	550
68	182	DK 500 kr 40 års regering		Proof	525
69	182	DK 200 kr Kronprins bryllup		Proof	250
70	182	DK 500 kr Margrethe 75 år		Proof	550
71	9	Island 2 øre 1931		1+	20
72	9	Island 25 øre 1942 irret, 1951		1-1+	5

73	9	Island 1 kr 1940 Si22.2 , 5 x 1946	1-1+	10
74	9	Island 2 kr 1940 Si36, 3 x 1946	1-1+	10
75	9	Island 10 kr 1971, 1973	1+	5
76	9	DK 2 kr 1875	1	40
77	9	DK 2 kr 1915	1+	60
78	9	DK 2 kr 1916	1+	40
79	9	DK 2 kr 1939	1	10
80	9	DK 1 kr 1939, 1956, 1958	1+	20
81	9	DK 2 øre 1875	1-	10
82	9	DK 2 kr jub 1888 loddespor hængsel	1+	60
83	9	DK 2 kr jub 1888	1+	140
84	9	DK 2 kr jub 1923	01	90
85	9	DK 2 kr jub 1930	1+	40
86	9	DK 2 kr jub 1958	0	55
87	79	Preussen Frie. Wilhelm III 1 reichthaler 1814A	1	50
88	79	Falkland Islands 50 pence 1982 Liberation 14 june, Samoa Islands 1 \$ 1969 "Robert Louis Stevenson", England Anna die gratia 1702-1714 Kopi	0	15
89	79	Hamburg Carolus VI 24 schilling 1727 lod.spor	1	45
90	153	DK 1 øre 1904	1++	15
91	153	DK 2 øre 1889	1(+)	10
92	153	DK 2 øre 1891	1+	15
93	153	DK 2 øre 1894	1	5
94	153	DK 2 øre 1897	1	5
95	153	DK 2 øre 1899	1+	8
96	153	DK 2 øre 1902	1+	8
97	33	Dk Banksæt 1970, 1972	0	10
98	33	DK banksæt 1973, 1974	0	10
99	33	DK Hækkerup sæt	0	10
100	33	DK Hækkerup sæt	0	10
101	33	DK 10 kr 1972 jub	0	50
102	33	DK 1 kr 1915	1++	20
103	33	DK 2 kr 1875	1-	35
104	33	DK 2 kr 1930 jub	01	40
105	33	DK 2 kr 1937 jub	01	40
106	33	DK 5 kr 1964 jub	01	45
107	33	DK 1 sk 1856, 1863 4 sk 1856	Lot	5
108	33	DK 1 øre 1882 ridset	1	20

109	33	DK 1 øre 1889	1+	30	
110	33	DK 2 øre 1874	1(+)	25	
111	33	DK 2 øre 1883?	1-	10	
112	33	DK 5 øre 1943	1(+)	5	
113	33	Færøerne 5 øre 1941	1+	50	
114	33	Dansk Vest Indien 10 cent 1859	1-	30	
115	33	Sverige 1 sk 1802 præget på ældre mønt	1+	25	
116	33	Pose ca. 1 kg norske, svenske og finske mønter	lot	h.b.	
117	33	Pose ca. 1,1 kg engelske, franske, hollandske mønter	lot	h.b.	
118	33	Pose ca. 1,4 kg norske mønter	lot	h.b.	
119	33	Pose ca. 1,2 kg svenske mønter	lot	h.b.	
120		DK Medalje 8 forsk. Danmark under besættelsen	0	400	
121		UK 1 soverign 1866	1	1700	
122		Australien 25 dollar 2006 guld ¼ oz.	0	3600	
123		USA 10 \$ guld ¼ oz. 2006	0	3600	
124		DK 10 kr 1900	01	950	
125		DK 2 øre 1899	1	5	

 : se billede på www.nfns.dk

Hammerslagspris ved medlemssalg og auktion den 13. september 2016									
Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris
1	30	22	35	43	100	64		85	106
2	120	23	10	44	110	65	2100	86	107
3	30	24	35	45		66	925	87	108 120
4	85	25	54	46		67	3650	88	109 120
5		26	80	47		68		89	100 110 129
6	15	27	100	48		69		90	111
7		28		49	30	70	100	91	112 30
8	15	29	5	50		71		92	113
9	30	30		51	115	72		93	48 114
10		31	5	52	66	73		94	60 115
11		32		53		74		95	35 116
12		33	5	54		75		96	45 117
13		34		55		76		97	75 118 40
14		35		56	15	77		98	75 119
15		36		57		78		99	40 120
16	12	37		58		79	5	100	121 560
17		38		59	15	80	5	101	122
18		39	22	60		81	5	102	123 250
19	45	40		61		82	15	103	124
20	72	41		62		83		104	125
21	35	42		63	35	84		105	©

Numismatisk Forening afholder medlemsmøde med foredrag og auktion **tirsdag den 8. november 2016 kl. 19.30** i NygadeHuset i Aabenraa.

Aftenen starter med foredrag om fundet af Ersted skatten mm. V/museumsinspektør Anders Hartvig og efterfølgende auktion

.....